

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philosophia Aristotelica - Cod. Ettenheim-Münster 289

Aristoteles

[S.l.], [17. Jahrh.]

Caput 3tium

[urn:nbn:de:bsz:31-130062](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130062)

Exponibily reduplicatio exponit p[ro]pter particulas, quae,
 quatenus: si reduplicativa e[st] affirmativa exponit per tres copu-
 lationes, easque tres, si vero e[st] negativa, ubi scilicet particula
 negat, exponit per tres divisiones, et sic sufficit numerum
 membrum e[st] termin[us] e[st]: hoc affirmativa? Per quae logicus
 dicitur. sic exponit. Per quae logicus, et logicus dicitur, et tunc
 quare dicitur e[st] logica. hoc vero negativa, Per quae
 logicus e[st] musica, sic exponit, vel per quae non e[st] logicus vel non e[st] mu-
 sica, vel logica non e[st] causa musica: numerant aliqui inter exp-
 onibily alios propositiones insolubiles, in quibus quidquid concedat
 orobis, ut si quis de se diceret: ego sum falsa. sed parum
 utile, cuius ingenio vexatione ad chimeras sua oblegan-
 do licet e[st] talis propositionem vocaliter quis populo proferre, in intell-
 ectu t[ame]n non potest aperiri, quia agentia reducuntur ad contradictoria.

Capitulum 2um

Quid sit oppositio et opposita.

Oppositio e[st] diversitas duarum propositionum e[st]m factum ad
 prout habentium vel in qualitate vel in quantitate vel in utraque
 scilicet per qualitatem intelligitur affirmationem vel negationem
 per quantitatem universalitatem vel particularitatem: debet autem
 verbum et prout in utraque propositione cum visum circumstantiis veris
 verbis et adverbis accipi: Quae sunt tres oppositio, contra-
 riorum scilicet, subcontrariam, subalternam, et contradictoriam.

Contradictoria sunt duo propositiones universales habentes idem prout
 et prout, quarum una e[st] affirmativa, altera negativa, vel
 hoc e[st] ad, nullus hoc e[st] ad.

Subcontraria e[st] contra sunt duo propositiones particulares, differentes
 in qualitate, ut aliquis hoc e[st] p[ro]p[ri]us, aliquis hoc non e[st] p[ro]p[ri]us.

Subalterna opponitur sibi in sola quantitate, ut
 aliquis civis e[st] bonus.

Contradictoria sunt duo propositiones opposita sibi secundum
 quantitatem, et qualitatem: sive quae habent sive quae habent
 idem prout et prout, sive ut una sit affirmativa altera negativa.

Marginal notes on the left side of the page, partially obscured and difficult to read.

AA.

una universalis, altera particularis, vel utraque singularis, ut si
homo est animal, aliquid homo non est animal, sed homo fortis, sed homo non fortis
quoniam multae propositiones singulares, si agnoscat per se de propositionibus
requirunt se semper de eodem communem affectum sive de particulari,
vel universalis, aut utriusque in agere de singularibus, aliquid
adeo esse semper contradictoria de lege, non de modo enunciandi: de
quibus aliis sequentes leges statuo

Contradictoria

Lex prima contradictoria non potest simul esse vera nec se sola
sed una vera, altera deesse et falsa. per hoc patet quod si idem se
proposuerit esse non, quod contra bonam naturam probat, et sic contra-
dictoria, ut equus currit, aliquid equus non currit. si enim verum est quod
equus currit, tunc certum est quod idem equus currit, quam parti-
cularis propositio negat currare: si autem hoc idem propositio contra-
dicitur, tunc certum est quod idem equus non currit, hoc autem idem est
ut si est non est, quod idem equus est et non est idem sequitur si utraque
falsa.

Lex secunda contradictoria propositione non debet, sive nec negare,
vel affirmare, quemlibet se habet ad alteram propositioem.
si enim affirmat, vel negat, tunc utraque potest se contrariet.
ut homo est animal, aliquid non est animal, nullus homo est homo, aliquid est homo.
si vero sive negat, sive affirmat, ut si homo est deus, sed homo non est deus,
utraque est falsa: in qua patet, ut si dicitur non est deus, et hoc idem est
si patet quod tunc patet si patet deus: idem dicitur de his quae currit,
aliquid homo non currit, propositio quod si patet sed non currit.

Contraria

Lex prima non potest simul esse vera ostendo. si se proposuerit
vero haec propositio: si homo currit, nullus homo currit, et sic
non vero, aliquid homo currit, aliquid homo non currit, si autem
sequitur contradictoria. quod patet non, quia ea veritate se habet
mutuam vel universalem propositionem non potest inferri veritatem pro-
positionis se habet vel particularis.

Lex secunda in materia contingenti potest se esse falsa, quia hic
non licet ex falsitate propositionis inferri falsitatem

particularis, ut est hoc est dactylus, nullus hoc est dactylus, ponere quod
falsum, vel quod est dactylus, bene contrarius, erit falsus.

45

Lex ista in materia vera necessaria vel impossibilis non potest
esse falsa, nec vera, ut in his: ut hoc est dactylus, nullus hoc est dactylus.

Subalterna.

Lex ista potest esse vera, vel falsa. In materia contingenti
autem una vera, altera falsa, ut est hoc est dactylus, aliquis hoc est
dactylus, in materia vero necessaria vel impossibili, utraque debet esse
vera, vel falsa.

Lex ista ex falsitate propositionis subalternata, vel particulari
vix recte inferatur falsitas subalternata, non vero veritas. Sic
est falsum est quod aliquis militum est bonus, etiam falsum est quod
aliquis non est bonus.

Lex ista ex veritate subalternata inferitur veritas subalternata,
sed non veritas. Sic verum est omnem militem habere gladium
et verum est quod aliquis non habet gladium, non veritas.

Subcontraria.

Lex unica est, quod potest in materia contingenti, vel vera,
vel aliquis hoc est dactylus, aliquis hoc non est dactylus, sed non fit falsa in
eius materia. Si est prioris et subalternata, vel vera, tunc
est falsa, aut contra subalternata, si autem sequantur contra
veritas est.

Ex dictis notatur in hoc non esse contradictoria. Sic
est quod artifex est artifex, quia utraque propositio est affirmativa et de
eodem in supponente. Sed hoc non est contradictoria. Sic
est quod artifex non est artifex, posterioris est propositio, sensus est dactylus
vel non est dactylus, si quis non est artifex, quod est simul falsificationem
prioris propositionis. Neque nota est hoc capitulum de vero negativo
ad insimulandum, sed non est quod est in se, uti plerumque inferitur
consequente quam positum fuit in ostente.

Notandum est quod propositio pluralis non est, ut est hoc, sed veritas
aliqui hoc sunt dactyli, proprie loquendo non est contradictoria,
quia utraque potest esse falsa, cum plerumque negand quon requiratur,
neque videtur habere eandem substantiam, non autem agitur de eadem

De oppositis que habent idem subiectum. posunt ten' dici opposita
 de lege & de modo enunciandi, quia ferunt lege, et utroque
 potest et falsa & vera. posunt et enunciari inter contradictoria
 si vide exponant. sic si inu' habet hunc sensum, existunt nulli
 hanc sololiter, atq' sololiter hunc danti, et secunda hunc. vel
 aliqui ex ipis nulli sololiter & existunt, vel si existunt, factum
 n' atq' siue aliqui n' sololiter sunt danti, hinc quod idem n' ex
 illis n' est op'ly. hinc vero pp'ly aliquid hanc n' currunt
 contradictoria e' hanc, atq' hanc currunt factum n' existunt.
 Ita multa alia pp'ly posunt e' se n' e' contradictoria prout
 exponant.

Abbas etiam ferè dicendum de his pp'ly. atq'
 binariis pp'ly sololiter in caelo, aliqui binariis pp'ly sololiter n'
 e' in caelo. idem atq' pp'ly sololiter sunt in caelo, aliqui pp'ly n' sunt in
 caelo, atq' hanc puri recurreunt in p'dam aliqui puri hanc n' recurreunt
 in p'dam, quod n' sunt contradictoria idem e' e' et si dicitur:
 aliquam collectionem a pp'ly sololiter n' e' in caelo, quod sololiter e'
 sunt autem contradictoria si illa exponit q' binariis pp'ly sololiter
 sololiter e' in caelo, aliqui binariis pp'ly sololiter n' sololiter in caelo
 vel aliqui opinario de:

Solunt obiedione aliquae.

Primo ino potest ex veritate sololiter inferri veritas pp'
 alterandi. go lege nostra n' hanc sunt. proboliter bona
 e' consequentia aliqui hanc e' d'at, q' d'at hanc e' d'at. go hanc e'
 antey. p'p'ly N. antey. ad proboliterem d'p'o antey bona e'
 consequentia materialis. Ab antey formalis N. antey illa
 autem e' bona materialiter, quo d'at in aliqua materia bene
 concludit, ut in necessariis, n' vero in ois e' contingenti.

Primo vero, ha pp'ly, ac d'at e' d'at, nullum d'at e' d'at,
 sunt contraria, illi in materia necessaria, ad hanc ubiq' e'
 hanc d'at e' d'at, falsa, go regula n' e' bona. q' ino e' pp'ly inordinata
 de quibus n' agit regula. ito nego quod sunt in materia necessa-
 ria, quia atq' illa d'at e' quod n' d'at, ad d'at e' d'at.

Primo vero, ha pp'ly, ac d'at e' d'at, nullum d'at e' d'at,
 sunt contraria, illi in materia necessaria, ad hanc ubiq' e'
 hanc d'at e' d'at, falsa, go regula n' e' bona. q' ino e' pp'ly inordinata
 de quibus n' agit regula. ito nego quod sunt in materia necessa-
 ria, quia atq' illa d'at e' quod n' d'at, ad d'at e' d'at.

Primo vero, ha pp'ly, ac d'at e' d'at, nullum d'at e' d'at,
 sunt contraria, quod si autem nulli hanc existere? non ubiq'

epel falsa, si dno obrags est falsa et regula est falsa pro 49
ibis. si n' est falso pro ibi dno. Regula loquens de falso
per se est dno et contradictoria si dno suppositionis longius est aliquis
dno vel n' dno, vel si existit n' regis dno et hoc est vera et non
falsa.

Quia pro subcontraria posuit se esse vero. qd n' sunt
varia proo contra adposita sunt affirmatio et neg
alio eadem de eadem fudo qd n' posuit se esse vero vel
n' sunt adposita. R: conepo ante si contra ad probaliam
dico ante adposita sunt affirmatio et negatio eadem de
eodem fudo suppositionis. De verificationis si ubi
suppositionis fudo est aliquis hoc si: si fudo de iuribus
qd idem est fudo suppositionis licet n' verificet in eodem
individuo. unde disjunctiva suppositio n' censet a diversa
a distributiva, in qua ferè continet fimo pars in toto.

si qd in hoc et hoc sunt contradictoria: nullo casu
necessario ad videndum aliquis casu est necessario ad videndum.
R: dno si n' variat suppositionem dno si variat N. quia
disjunctiva continet in distributiva n' disjunctiva, que
adequate nullo suppositionem, disjunctiva vero sunt inaequale.

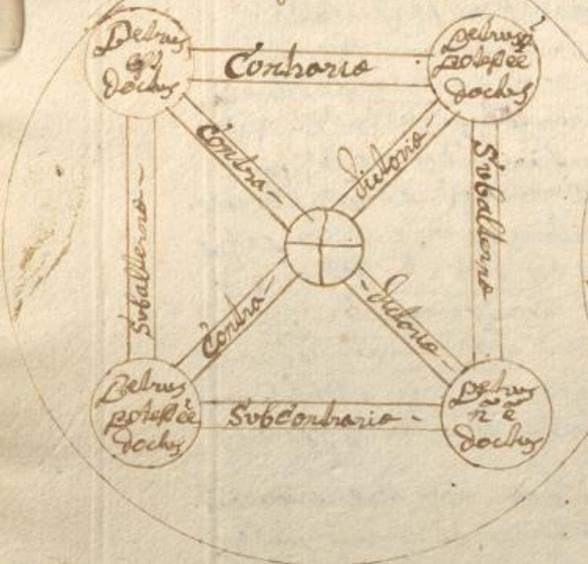
Quare ito an hoc sint contradictoria de aut fudo in area spe
aliquid aut n' fudo in area spe. et hoc est ay hoc, aliter
hoc n' est ay hoc. nullo casu videt, aliquis casu videt scilicet
quem christy fanoit. nullo casu est fudo, aliquid aut
et fudo. R: negativè nisi aliter exponit, quia vel n' ferunt
idem fudo vel eandem suppositionem de qd vel n' supponunt
universaler.

Quare ito an hoc sint contradictoria: quia necessario currit
Negativè necessario n' currit, credo stella esse pare, credo stella
n' esse pare, nullo casu essentialiter est obq, nullo casu essentialiter n'
est obq, logicus qua logicus ambulat, logicus quon logicus n' ambulat
sunt petrus currit, sunt petrus n' currit est. R: nego ito quia
una n' negat quod affirmat altera, debet autem particula
n' imediate poni antemodum adverbium vel particula exponi
talem. R: quia n' necessario currit, n' credo esse pare, stella, logicus
n' qua logicus ambulat, n' sunt petrus currit est.

Quæstio, an hæc sint contradictoria. in quolibet urbe
 dicitur unus bonus in quolibet urbe aliquis unus non bonus idem
 necesse paulum scribere, possibile est paulum non scribere. Ad
 in unum negativæ quia est plus negat quom requiritur sufficit
 dicere de solis conditionem prioris quod in aliqua urbe est
 aliquis unus non bonus. ad eundem effectum negativæ alia
 est positivæ implicite negativæ: hoc ipso est quod dicitur possibile
 est paulum non scribere, negat quod sit negativum cum scribere
 plura alia solent ex sequenti verbula.

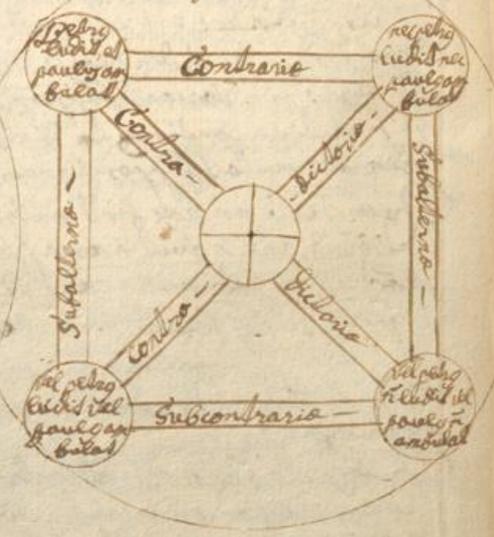
Petrus
 et
 Doctus

Oppositio
 Propositionum
 Singularium

Tabula Oppo-
 sitionum

Oppositio
 Propositionum
 Compositarum

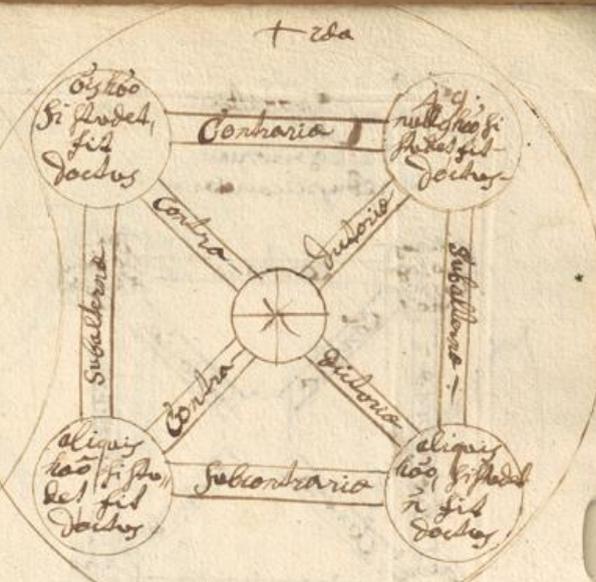
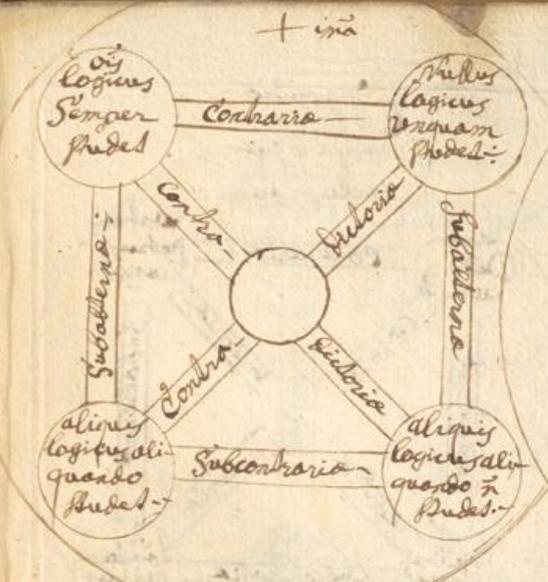

Oppositio quoad
 res temporales
 + inop

Oppositio propositionum
 Conditionalium
 + 2da

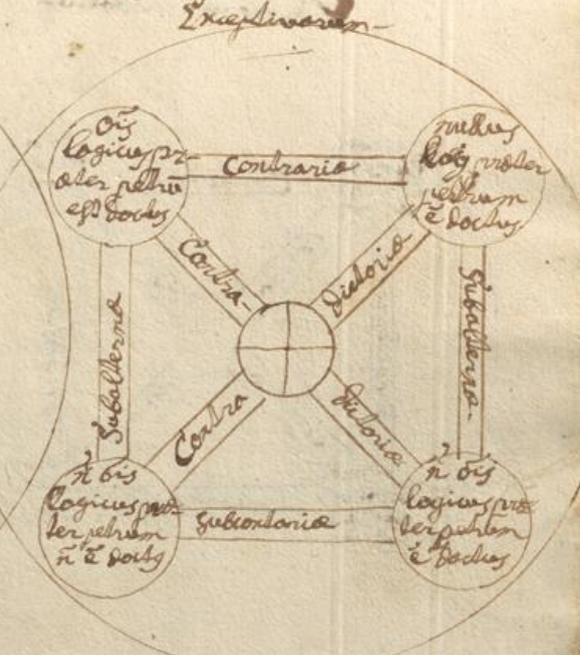
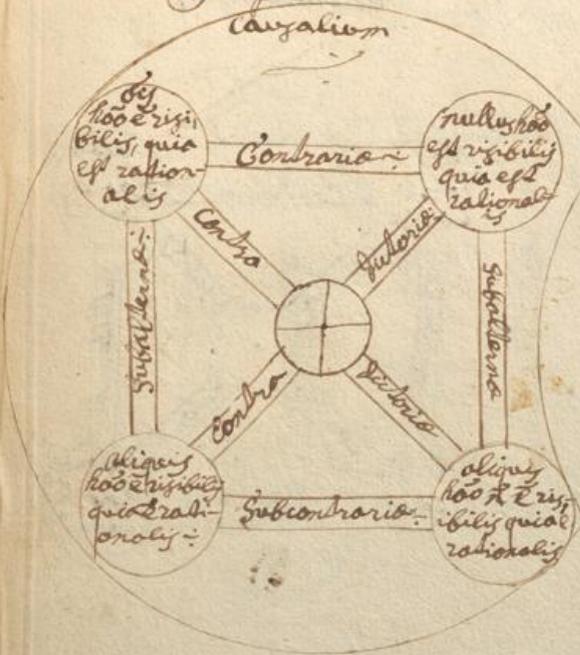
+ ina

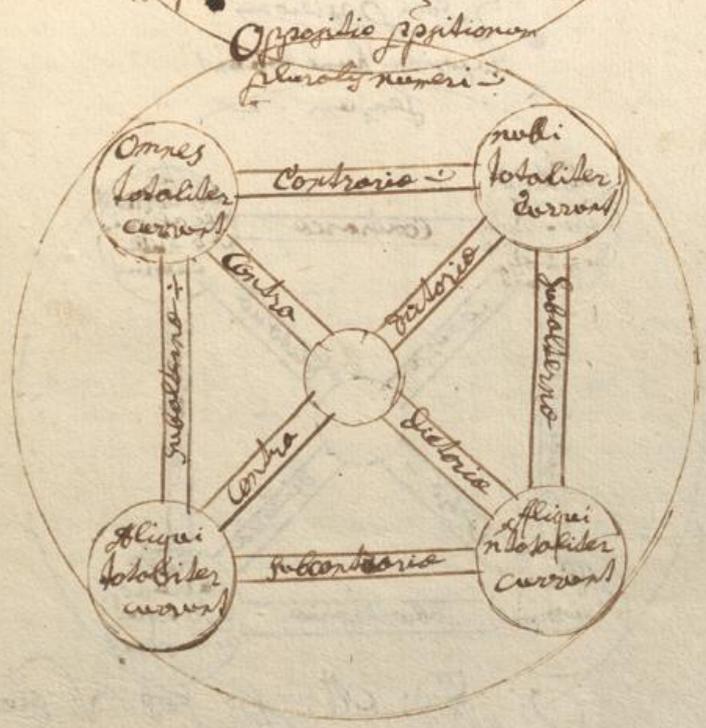
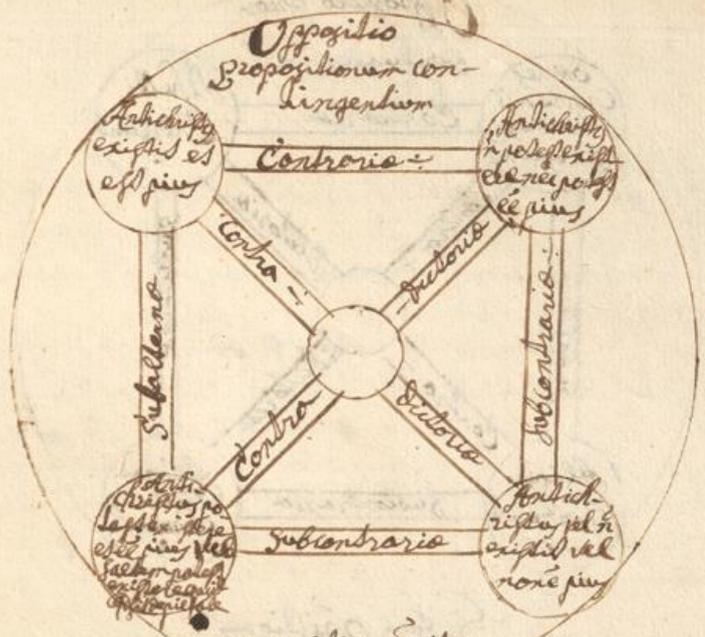
+ da

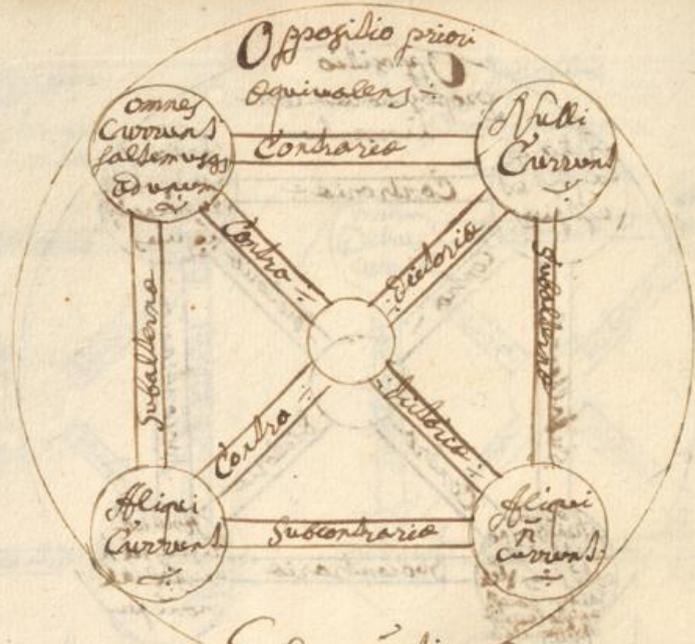

Oppositio
Propositionum
Causalium

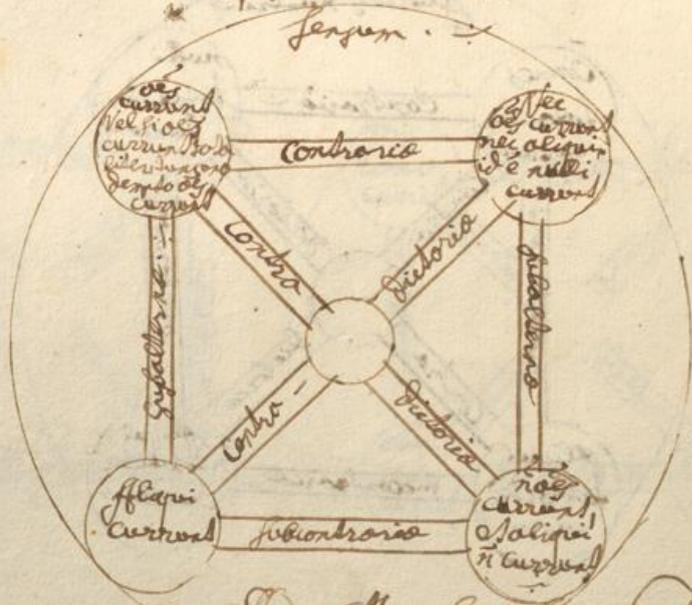
Oppositio
Propositionum
Exceptionum

Secundum propositiones
oppositas hanc habent
sequen[tes]

J. F. M. S. P. V. glori.

C

[Faint, mostly illegible handwritten text in a cursive script, possibly Latin or German. The text is arranged in several paragraphs with some larger initials or section markers.]

In quibus colligitur in voce seu per litteram e figure per ditionem
 negativam universalem et per q affirmativam particularem converti
 simpliciter. in voce Qua per litteram e figure universalem negati-
 vum dionem posse et autem debere et per litteram a universalem
 affirmativam debere converti per quidem. in voce opto figure per litteram
 o negativam particularem solum converti per contrapositionem.
 potest quidem e universalis affirmativa quando superius predicat de
 inferiori, vel inq dicitur convertibilis de altero, converti per contra-
 positionem, ut omne hoc est a, ergo a est n hoc, sed huius conversionis
 h. premittitur Autem, et est e aliquid est

De quibus autem, ut dicitur in ratione secundum e, postquam factum
 est factum in ratione nulli, servat in idem circumstantiis, quod
 e necesse e, ne quidem fiat conversione, vel si circumlocutione, ut pres-
 factum vel rationem implicite positam et placere, vel explicite positam,
 unde sequuntur pp. dicitur. est non dicitur fuit vivens, huius libri est illi nulli
 hoc e omne hoc, huius fere potest fieri per petre in templo, vivens in dicitur
omne hoc dicitur vivens, in ita dicitur converti: omne aliquid vivens fuit no-
rum dicitur e huius libri, omne hoc e nulli hoc, nulli per potest fieri se-
 nec, namque e in petro dicitur in in vivens bibi hoc e dicitur sed
 ita, omne quod nunc e non dicitur fuit aliquid vivens, omne aliquid quod nunc
 vivens, nunc e mortuum, omne aliquid in petri e huius libri, omne hoc
 collectivum simpliciter n hoc fere in simpliciter, omne nulli per fieri per
 e fere omne aliquid existens in templo e petri, vivens e existens in
 dicitur, omne aliquid existens in dicitur e vivens, hoc e bibens vivens, omne
 aliquid bibens vivens e hoc.

¶ Notandum ulterius universalem affirmativam posse converti simpliciter
 in materia necessaria n vero in contingenti, sed haec conversio e solum
 notariolite, bona fide ex negativa in materia necessaria tunc in-
 fertur affirmativa de subiecto infinito, ut hoc n est lapis ergo e n
lapis, n autem in materia contingenti, vel particulari n e ergo n e ergo
 dicitur haec conversio e mala nulli hoc e hoc, omne nulli hoc e hoc,
ergo n semper universalis negativa convertitur simpliciter. In hoc contextu
 dicitur e contentum cum e pro totum supponit collectivum, sic debet
 dicitur, omne nulli hoc e collectivum cum ad hunc omne nunc collectivum
 e hoc, vel dicitur regulam solum laquei de pro toto distributio n collectiva